Ч. 205 (12.571). Львів, вівторок 16. вересня 1930. Poczlowa oplata zenlaczono ryczaltem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Голос на пустині.

Львів, 13. вересня 1930.

На мурах Львова (і — гадаємо — всіх інших тисячних міст і містечок Польщі) від яких двохтрьох тижнів появляються щораз нові афіші, які так і дишуть ненавистю до всього українського, що ненависть пропаґують та підбурюють одну частину населення проти другої. Здається нам, що істнує навіть окрема стаття карного закону, яка підтягає таку роботу під катеґорію злочинів, за які передбачуються поважні кари. Але це не перешкаджає анонімовим „комітетам обивательським“, „Товариствам оборони східних кресів“ і т. д. спокійно задруковувати далі великі плахти паперу провокаційними атаками на „дзіч гайдамацьку“ і „платних аґітаторув украіньскіх“, перекидаючи відповідальність за вчинки одної підпольної орґанізації а навіть за виступи цілком одірвані, легкодушні чи просто провокаційні — на цілий український нарід, понижуваний і ображуваний найбільш лайливими словами. Польські редактори преспокійно ці відозви передруковують у своїх ґазетах і теж ані трішки не турбуються якимись там законами, маючи на увазі саме протилежну мету, ніж її дана стаття закону зазначує, саме сіяння щораз більшої міжнаціональної ненависти у державі та підбурювання одної частини населення проти другої, на те, щоби з заколоту, який з цього виходить, тягнути власні зиски, та щоби на полумені, який із тих іскорок зінімається, пекти власну політичну печеню. Приглядаємося цій сумній забаві і стаємо щораз більше цікаві, як довго вона буде ще тривати. Не знаємо справді, як довго ще влада не буде конфіскувати відозв, афішів, статтей і летючок, які явно колідують з карним і пресовим законом. Поки що починає уже входити в „звичаєве право“, що вільно безкарно і прилюдно ображувати національні почування кількох мілiонів громадян держави. І мусіло справді це „звичаєве право“ запустити вже досить глибоке коріння, коли аномалії положення не відчувають одиниці з польського громадянства, які повинні бути найбільше вразливі на здичіння обичаїв: деякі світочі сучасної польської літератури. Але й аномалія теж уже надто яскрава, щоби не викликувала абсолютно ніякої реакції — тверезої і розумної думки. Писали ми вже про це вчора, а сьогодні хочемо доповнити вчорашні уваги: про жалкі прояви занидіння розумових критерій і проблиски їх відродження.

Кароль Губерт Ростворовський, визначний сучасний польський письменник-драматурґ, лавреат конкурсових нагород, автор творів, в яких поступ і світло науки бореться з назадництвом і духовою темінню, розсилає з Кракова за своїм підписом, як почесний голова („презес гонорови“) відозву „Товариства оборони східних земель“, в якій доказує, що „русини“ є у Східній Галичині (на Червенських землях) і на Волині „напливовим елементом“ або „винародовленими поляками“. Цей „напливовий елемент“ хоче — каже відозва — „заволодіти польською землею“ шляхом викупу ґрунтів при парцеляції, кооператив і інших „ворожих союзів“. Під один знаменник із українськими кооперативами та тугою нашого малоземельного селянства збільшувати свій стан посідання, пан Ростворовський підводить теж терористичну акцію, замахи, підпали та всі „збройні орґанізації“ (де вони і які?!). І відозва, підписана іменем п. Ростворовського, повідомляє, що склалося уже спеціяльне товариство для „оборони східних кресів“, яке вербує членів; тому треба підписати залучену членську заяву, в якій м. і. кажеться, що підписаний „піддається усім постановам статуту“: якого статуту, ким зложеного й підписаного та де й коли зареєстрованого — про це відозва і заява мовчить.

І ось найшлася у польському таборі людина, яка таки запротестувала проти таких „оборонців“ та їхніх метод „оборони“. У „Пшеґльонді Волинскому“ Єржи Гулевіч оголосив „Отвертий лист до К. Г. Ростворовського“, в якому заявляє, що надісланої йому для підпису членської декларації новоспеченого анонімового „Т-ва оборони східних кресів“ не підпише та постановам невідомого статуту не піддасться. Висловлює при цій нагоді кілька уваг, які справді складаються на рідкий проблиск розуму на сторінках польської преси.

Передусім автор рад би знати, чи „Т-во оборони східних кресів“, якому патронує Кароль Ростворовський, підпорядковує свою акцію плянам уряду, чи це акція самочинна. Ми вже звертали вчора увагу на парадоксальну ситуацію, що й санаційна преса, ба навіть півурядові аґенції займають до останніх випадків у Сх. Галичині те саміське становище, що преса ендецька й спеціяльно створені ендецькі „обивательські“ орґанізації, дарма, що ці останні лише використовують протиукраїнську нагінку для цілей протисанаційної кампанії. Гулевіч підходить до справи з історичної перспективи: „Всілякі конфедерації і покутні стоваришення, які виповідають боротьбу одній частині громадян, сіють зародки анархії. Історія давньої Польщі, яка аж кишить від безчисленних конфедерацій, є під цим оглядом знаменитою наукою“. А переходячи до мериторичного розгляду змісту відозви, підписаної К. Ростворовським, Гулевіч стверджує, що вона „виявляє ідейне каліцтво“: „Не будемо тут взаємно навчати себе (читаємо у „Пш. Вол.“), наче у фреблівській шкілці; хто громадської абетки ще не навчився, нехай засоромлений сам у тихому кутику так довго річ силябізує, аж поки вимовить перше речення — про батьківщину. Взявши підручник польської історії, пересвідчиться напевне, що король Казимир був зразком патріота й запереченням націоналіста — для того назвали його „Великим“, а такий... ну хочби... Ярема Вишневецький (всупереч опінії Сенкевича, на яку покликуєтеся, панове), суворий тиран, який на польську державу стягнув довголітнє нещастя, був зразком такого націоналіста, який є запереченням патріота...“

I дальше п. Гулевіч відмежовує патріотизм від зле зрозумілого й почуваного націоналізму, того націоналізму, який для деяких одиниць і цілих суспільних верств перестає бути животворним джерелом нац.-патріотичних спонук, а перетворюється у патольоґічний зоольоґізм, опертий на муринській етиці: погана річ, коли мене їдять, але дуже приємно тебе зїсти. „Leben und leben lassen“, каже пословиця“ — пригадує п. Гулевіч. „Хочемо жити, але даймо жити й іншим. Це знову є абеткою звичайної чесности, для розвязки якої не треба великої фільософії. Якже річ виглядає тепер у практиці? Прикладом хай буде наша польська шкура (каже п. Г.), на якій всілякі роблено експерименти... Чогож то з нами не робили вже займанці? Чи треба згадувати?... Не защіпляймо свідомо в маси того лиха, яке осуджуємо в інших народів...“

А переходячи конкретно до справи „оборона східних кресів“ п. Гулевіч каже: „Коли нам (полякам) загрожують українські господарські кооперативи, то покажімо-ж нашу господарську вищість; коли є небезпечною українська ідея, то протиставмо якусь вищу ідею. Не лякаймося шляхотного господарського суперництва ані боротьби за вищість аспірацій, бо котра сторона буде вживати поганішої зброї та програє.“ І звертається під адресою краківських рятівників „східних кресів“: „О ви, там у далекому Кракові, навіть не догадуєтеся, на якій площині розіграється колись боротьба на східних окраїнах“... Та кінчає окликом „Геть з польським ганатизмом!

Розлягся тверезий голос. Але голос вопіющого на пустині. Пролунав і найменшого відгуку не викликав. Красуються на мурах міст афіші ріжних новітніх польських конфедерацій, потапає польська преса у неграмотності, яка не знає абетки громадського виховання. І патронують цій роботі такі світочі письменники, як Кароль Ростворовський.

Народи і Паневропа.

Промова буковинського сенатора д-ра Володимира Залозецького на Конґресі орґанізованих Національностей у Женеві.

„Пане Президенте! Мої Панове!

Від кількох літ збираємось разом у Женеві, щоб наче ягнята збитись у громаду і виливати жалі на наших вовків, які нас дома заїдають. Неодно ягня робить це навіть з ягнячоспортовою гордістю: Я маю гарного вовка дома. (Веселість). А деякі ягнята прислані сюди до Женеви їх власними вовками, щоби тут пожалувалися делікатно, по ягнячо-побожному. (Веселість). І ягнята стають при цьому чимраз старші та спускають тут чимраз нижче свої голови, хоч не тратять ще довіря до свого доброго чабана з його добрими вівчарськими собаками, себто до Союзу Народів. Бож кращу має смерть ягня, коли воно вмирає з довірям до свого чабана. (Веселість, оплески).

І ледви довіря дещо притупилося, а вже прилучується до цього нове довіря: довіря до Паневропи Бріяна. Очевидно — два довіря це щось більше, як одно довіря. (Велика веселість).

Не сміймося, панове! Іронія є завсіди наслідком стану, в якому людина почувається непевно, а наша непевність справді поважна. Спробуймо собі уявити: 1) чи Паневропа є для нас, орґанізованих національностей, потрібна і 2) чи вона в умовинах, предложених Бріяном варта того, щоб до неї змагати.

Вже сама інфляція фрази „Паневропа“ доказує, яка та Паневропа потрібна. Бож інфляції бувають тільки тоді, коли справа торкається якогось необхідного до життя добра: якби грошеві засоби не були необхідні до життям, то не булоб очевидно грошевої інфляції. Саме з власної біди знаємо, що Паневропа є конечна...“

Після того згадав промовець про закон поляризації, відомий в цілому світі явищ матеріяльного і духового покрою. Так і в світі економічних появ. Супроти господарського бігуна Росії кристалізується господарський бігун Европи.

Як мають орґанізовані національности поставитися до того наддержавного господарського твору?

„Чим більше сторожів — казав промовець — на кордонах поодиноких европейських держав паде, тим краще повинно би в дійсности поводитися нам, народам. Нова чисто господарська наддержава звертається з конечности тільки проти господарських ворогів, а не проти нас, національних носіїв старих народніх культур. Господарська Паневропа мусілаб по правді нас, які ідеалізуємо цілком інший світ, як господарський, — іґнорувати. Приклад: Державний твір, побудований на чисто династичній основі, уважає своїм принціпіяльним ворогом тільки того, хто простягає руки до корони. Другий приклад: Таксамо там, де релігія є основою державного будівництва, терпить тільки чужовірець. Третій приклад: Тепер модерні держави гноблять нас, меншости, бо ми виписали на свому прапорі ті самі принціпи, на основі яких збудовано ті держави. Висновок: Перед чисто наддержавним господарським твором, який нас іґнорує- не потребуємо мати

страху. Ми, національні меншости, зможемо тоді розвиватися свобідніше. І ми не бажаємо собі нічого кращого, як щоби нас ігнорували і щоби нам дали потрібний спокій для розвитку й дозрівання наших національних цінностей.

Так отже на перший погляд Паневропа заслуговує на те, аби ми прямували до неї. Але не забуваймо про закон поляризації, який каже, що протилежний бігун, який твориться з конечности, йде завсіди під протилежним знаком до першого бігуна. Коли перше поле позитивне, то друге мусить бути негативне; коли ж перше негативне, то друге мусить бути позитивне. Перше поле, коли взяти під увагу Росію або Америку, має признаку інтернаціональности, а наша Паневропа по рецепті Бріяна має бути наднаціональна. Щож нам, національностям робити супроти цих сил?

Ми мусимо так кричати, аби нас не лише почули, але й зрозуміли, що культурою Европи має бути тільки й виключно вислів духового життя поодиноких европейських народів. Мусимо кричати, аж зрозуміють, що культурне богацтво Европи живиться противенствами і вирівнаннями поміж усіми нашими навіть найменшими народами. Але не політичними противенствами і вирівнюванням їх поміж державами!

Коли таке переконання стане загальним добром, тоді Европа, без перепон інших континентів, зможе витворювати нову, справді европейську енергію сили — для власного відмолодження. А тоді також наші ново-европейські вовки пригадають собі, що вони мали колись шляхотну праматір: ту вовчицю, яка виплекала, а не пожерла, двоє її чужих родом дітей... (Оживлені, довгі оплески).

Тут, у Женеві, недалеко від цієї салі, в якій ми радимо, писав раз Достоєвський: „Біда — іронія — фатальність — границі“. А що я показував вам біду, іронію і фатальність, хотів би я ще повести вас і до границь тієї Паневропи. До дійсних, географічних границь на Сході.

Які мапи Паневропи ми перед собою не розложилиб: мапу Куденгове, Бріяна, чи Муссолінія — у всіх них потягнена чорна гранична лінія на Сході так, що вона перетинає наш нарід. Через це ми, українці, булиб порізані раз на все на дві нерівні части. На захід від того кордону Паневропи лишились би ми в числі до 8 міліонів, а на сході близько 35 міліонів українців. Отже ми сталиб вічною меншістю в Паневропі.

Тому на отсьому форумі-конференції організованих европейських національностей мусить пролунати мій перший протест, протест українців, проти такого назначення кордонів Паневропи.

Як тифозний конгрес відбувається не тільки на те, аби тиф лікувати, але й на те, аби вміти його берегтися, так і конгрес організованих національностей є не тільки на те, аби лікувати турботи тих національностей, але також їм запобігати. При цьому, щоб зацитувати приповідку іншої „вічної“ меншости: „Краще є лежати на тиф, як на „цурес“! (Велика веселість)“.

В дальшій части своєї промови подав сен. Залозецький дуже влучно підібрані приклади на те, що українці на всіх просторах українських земель є по всій своїй структурі, вихованню, традиції і культурі европейцями західної культури. Ріжниця між Україною і Росією є така, як ріжниця між цілком европейським гумором нашого великого Гоголя і величезною азійською трагікою Достоєвського.

„Коли Паневропа буде створена — а вона мусить бути створена, — то її кордони мусять бути поведені згідно з тими принціпами, які ми тут на нашому конгресі підносимо. Живі народні культури, що базуються на европейській культурі, мусять виступати солідарно супроти чужих культур, які від Европи віддалюють.

Сила Паневропи буде базуватись не на державах, як політичних творах, а на живих народніх організмах“.

Вибух вулькану і землетрус.

З Месини повідомляють що при вибусі вулькану Стромболі добулася широка на 50 цм. струя горячого піску та знищила все по дорозі. Є чимало ранених. У Джінострі згинуло 4 людей, а 9 було ранених.

У Ніюфан, на Мадярщині, відчули двічи землетрус.

З польської преси.

Дивний збіг обставин.

„Ґазета Варшавска“ під повищим заголовком пише:

„У спадщині по розвязанім соймі лишився між інш. друк ч. 570, в якому є звідомлення адміністративної комісії про виборчі надужиття. Цей друк містить оперті на документах закиди зловживань, які пізніше ствердив найвищий суд при вирішуванні протестів.

За зловживання обвинувачується численні органи адміністративної влади, які підлягають п. міністрові Складковському, який на засіданнях адміністративної комісії заперечував закиди і якому предсідник тієї комісії посол Полякевич перед двома роками вручив частину доказового матеріялу.

Що з тим матеріялом сталось, ніхто не знає.

Звідомлення комісії з обвинуваченням органів адміністрації, які підчинені п. Складковському, підписали посли: Олександер Дембський, як віцепрез. комісії і д-р Осип Путек як референт.

Тепер так склалось, що ці обидва посли сидять у Бересті в твердині, а наказ арештувати їх дав міністр Складковський.

Правда, що це дивний збіг обставин? Знов те, що повинно бути зелене, виходить як червоне і навпаки“.

Бояться заворушень.

У краківському „Часі“ находимо таку осторогу:

„Ми є глибоко переконані, що уряд хоче виборів, бо вірить, що вибори дадуть йому бажану більшість. Чи уряд не обманює себе — це інша справа. В цій справі ми належимо до скептиків, бо вибори на підставі нинішньої ординації, в атмосфері політичного підйому, а господарського пригноблення на нашу думку є ідеальною годівлею бацилів радикалізму та опозиції. Але уряд є іншої думки і надіється, що суспільність потрясена „посланієм“ президента при кінці серпня, видасть зі себе сойм здібний до реформи устрою.

Ми також не віримо в інсинуації, начеб то уряд наперед оголошував вибори, а потім відкликав під тим чи іншим претекстом. Все промовляє, за тим, що вибори у листопаді відбудуться. Помірковані елементи, що прагнуть розважного і спокійного розвитку відносин у Польщі, повинні взяти у виборах енергійну і чинну участь. У своєму крузі ділання повинні не допустити, щоби доба виборів перемінилась у нас у хаос брутальної боротьби, які відбуваються хочби у сусідній Німеччині. На такий люксус ми собі рішуче позволити не можемо!“

Польські фашисти про Центролів.

„Слово Польске“ у передовій статті дає таку характеристику роботи „Центроліва“:

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. ВЕРЕСНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 8)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

IV. Червоний зшиток.

У старих служебниках находимо наївні вінєти, що змальовують Пречисту Діву з глибоким шрамом на кожній лицівці, наче би артист хотів нам цим сказати: „Погляньте, як вона плакала!“ Цей шрам від сліз я бачив також на вихудлім обличчі нашої мами, коли вона вернулася з Ліону з похорону свого сина.

Бідна мамуся! від цього дня вона не хотіла більше всміхатись. Її сукні були завсіди чорні, а лице захмарене. І зовні і внутрі панувала в неї жалоба, з якою вона не розставалася... Зрештою нічого не змінилося в домі Ейсетів — він став тільки більше похмурим — ось і все. Парох відправив кілька разів Службу Божу за душу покійного, ми, діти, дістали жалібні вбрання зроблені із старого робучого халату тата, і життя, сумне життя поплило далі.

Минуло вже багато часу від смерти брата, коли одного вечора, заки ми пішли спати, я побачив здивований, що Якимцьо зачиняє нашу кімнату на подвійний замок, затулює у дверах шпари, а відтак іде до мене з поважною, таємною міною.

Треба вам знати, що від часу, як він вернувся з рідних сторін, у його звичках зайшла дивна зміна. Перш за все — у що не кожний повірить — Якимцьо вже або майже не плакав; далі його безглузда любов до клеєння трохи пройшла. На кухні появлялися ще глечики з каруком, але вже не так енергійно. Коли тепер потрібував хтось якоїсь теки, то треба було падати перед ним на коліна...

Неймовірна річ: пуделко на капелюхи замовлене мамою було в нього в роботі цілий тиждень!... Дома не звернули на це увагу, але я запримітив, що з Якимцем щось коїться. Я підглянув його кілька разів у крамниці, як він говорив до себе та вимахував руками. По ночах не спав; я чув, як він щось бурмоче під носом, а потім вискакує з ліжка і перемірює кімнату великими кроками... Все це не було природне і мене трохи лякало. Я мав враження, що Якимцьо сходить з глузду.

Згаданого вечора, коли він обернув двічі ключ у замку, думка про божевілля шугнула мені в голові і я здрігнувся. Сарака Якимцьо не доглянув цього, взяв поважно мою руку в свою долоню і сказав:

— Данильцю! я маю тобі довірити одну тайну, але ти мусиш мені присягнути, що не скажеш про це нікому.

Я зараз зрозумів, що Якимцьо не втратив ще розуму і відповів йому:

— Присягаю тобі, Якимцю.

— То добре! отже ти ще не знаєш?... п-с-т! Я пишу поему, одну велику поему.

— Поему? ти?!...

Замість відповісти, Якимцьо витягнув зпід своєї блюзи величезний червоний зшиток, власноручно оправлений, а на ньому було виписане його каліграфічним почерком:

РЕЛІҐІЯ! РЕЛІҐІЯ!

Поема в 12 піснях.

Написав Ейсет (Яким).

Мене наче би хто довбнею гримнув по голові.

Що таке? Якимцьо, мій 13-літній братчик, той плакса і ліпак, пише про Реліґію поему в 12-ти піснях?!

І ніхто навіть не догадується! І його посилають надалі до ґрайзлерників із кошиком, а батько кричить до нього ще голосніше як колись: „Ех, ти осле!“

Ах! білолахо Ейсете (Якиме!), як радо я пригорнув би був тебе тоді, якби зважився... Але подумайте лишень: „Реліґія! Реліґія! поема в 12. піснях!“ Та треба би віддати честь і правді: цій поемі в 12 піснях бракувало дечого до кінця. Мені здається, що з неї були готові ледве перші чотири рядки першої пісні. Та самі знаєте, що в цього рода праці найважніший завсіди початок і як добре казав сам Ейсет (Яким): „Тепер, коли я вже маю перші чотири рядки, решта — дрібниця, це лише справа часу“*).

Ця решта було лише справою часу, але Ейсет (Яким) не міг саме з ним дати собі якось ради... Люди не розуміють, що поемам судилась своя доля, як і всьому іншому, а доля поеми у 12 піснях п. з. „Реліґія! Реліґія!“ була саме така, що вона не могла мати 12 пісень. Поет міг на голову ставати, а вона не хотіла вийти поза чотири рядки. Це було фатум. Остаточно бідний хлопчище втративши терпець післав свою поему до чорта і розпращався з Музою (у тих часах були ще Музи). Цього-ж дня плач найшов знову і глечики з каруком появилися на кухні...

А червоний зшиток?... Ах! йому теж судилася своя доля. Якимцьо сказав мені: „Я дарую тобі його і пиши собі в ньому, що хочеш...“

А знаєте, що я писав у ньому? Власні вірші, бігме! поезії Маціцького. Я заразився від Якимця.

(Продовження буде.)

---

*) Ось вони ці чотири рядки, як я їх бачив того вечора, виведених гарним рондовим почерком на 1-ій сторінці зшитка:

Реліґія! Реліґія!
Слово величне! таємне!
Проймає душу — неземне
Спочування! спочування!

Не сміятесь! це його коштувало багато праць

сіяльности покійного, яку видає д-р І. Свєнціцький коштом Нац. Музею. Для переведення всіх цих постанов у життя вибраний виконавчий Комітет у складі 5 осіб під головуванням о. ректора Й. Сліпого.

— **Львів — 160.000 виборців.** Підчас цьогорічних виборів до сойму у Львові голосуватиме майже 160.000 виборців включно із виборцями з громад, прилучених недавно до Львова. Льокаль львівської виборчої комісії міститься при вул. Фредри ч. 3. В цьому льокалі урядуватиме дві комісії: Львів місто і Львів повіт. (Ч. комісії 50 і 51). Виборча Комісія ч. 51 повнитиме функції при виборах до сойму і сенату.

— **Доляр підскочив.** Від довшого часу курс доляра в Польщі держався на одній висоті 8.88 до 8.89. На днях доляр підскочив на 8.90, а на чорній біржі платять навіть 8.92. Опозиційна преса пояснює це як наслідок останніх подій у Польщі, що захитали курс золотого.

— **Гуляли, гуляли.** У с. Оріховець в Скалатщині на весіллю у Михайла Дороша була бійка парубків, яка скінчилась смертю Степана Липки. Поліція веде слідство.

— **Катастрофа в Одесі.** Дня 11. ц. м. в Одесі була катастрофа трамваю, яка спричинила смерть 8 осіб, а 45 пасажирів було ранених. Причиною катастрорфи було те, що підчас їзди трамваю згори попсувалась гальма і трамвай у шаленім розгоні вискочив зі шин.

— **Вбивник самовбивником.** В селі Фалек під Вроцлавом Антоні Боґдач убив свою 36-літню сестру, щоби загарбати її маєток. Злочин виявився і поліція довший час слідкувала за вбивником, щоби його арештувати, але це їй не вдавалось. На днях поліція окружила стодолу в якій скривався вбивник і Антоні Боґдач заскочений у сні, не встиг втекти. Але коли поліція вже відчиняла двері стодоли, вбивник, опинившись у безвихідній ситуації, вистрілив з револьвера в своє чоло і впав трупом.

— **З вязниці до шлюбу.** Макс Ґравен ідучи вулицею Брукліна, побачив панну Еву Карнік і влюбився в ній від першого погляду. Він почав завзято атакувати панну Еву і настирливо напаствувати її так, що обурена панна поскаржилась поліціянтові і Макса Ґравена арештовано. Підчас судової розправи Макс признався до вини і боронився тим, що він цілком серіозно кохає панну Еву і хоче з нею женитися, не зважаючи на те, що вона загнала його до арешту. Панна Ева зразу сміялась з закоханого арештанта, але коли підчас розправи Макс заявив, що він є власником копальні і має кількасот тисяч долярів готівки, гнів панни Еви десь пропав. Суд виніс такий присуд, що якби обвинувачений справді оженився з покривдженою то його звільнюється від вини і кари за те, що напаствував незнайому дівчину на вулиці. Макс Ґравен просто із вязниці поїхав з Евою до цивільного шлюбу і йому дарували кару. Може тому, що він сам покарав себе, — оженившись.

— **Форд в Европі.** Король автомобілів Генрик Форд приїхав до Европи і задержиться в Голяндії та в Німеччині і в Парижі. Журналістам сказав він, що він втік з Америки, щоби хоч деякий час бути вільним від усяких просьб і листів, якими засипують його безчисленні бідаки, бажаючи дістати від нього грошеву допомогу. На днях Форд візьме участь у посвяченні його підприємства в Кольонії.

— **Вулькани рухаються.** У Японії був вибух вулькану Асами. На щастя доокоричне населення встигло в пору втекти і згинув тільки один селянин.

— **Помер шваґер Бісмарка.** В лічниці в Бурґдорфі в Швайцарії помер Августин Путкамер, шваґер залізного канцлера Бісмарка. Путкамер, беручи участь у німецько-французькій війні 1870 року влюбився в сестру Бісмарка й вернувши з війни, оженився з нею. Через ріжні непорозуміння родина вирeклась його і він жив з дружиною в Швайцарії.

— **Бандитизм у Новім Йорку.** Дня 11. ц. м. у Н. Йорку замасковані бандити напали в білий день на банк дільниці Петерсон, револьверами стероризували урядовців і зрабували 25.000 долярів. На столі лежав ще цілий міліон долярів, але бандити не добачили цих банкнотів і повтікали не забравши їх.

— **Яцишин Володимир, Луговий Артим, Чубатий Стефан і Копюмбас Ярослав,** що вийшли сьогодні з вязниці, по одномісячнім побуті в „Бриґідках“, складають отсим щиру подяку **„Комітетови Опіки над політичними вязнями“ у Львові і Тернополі, та Пані Конрадовій** за їх батьківську опіку над ними у вязниці.

Студентські справи.

День Українського Студента в Станиславівщині.

Виділ Товариства Прихильників Освіти подає до відома українського громадянства та студентства, що Воєвідський Уряд у Станиславові рескриптом з дня 25. серпня 1930 ч. Б. П. 111. 75/30. дав дозвіл на переведення одноднeвної замкненої вуличної збірки в місті Станиславові в дні 26. вересня 1930 та одноднeвної отвертої збірки на терені станиславівського воєвідства в дні 26. вересня ц. р. на цілі Товариства, передбачені статутом, на таких умовинах: 1. Вулична збірка в місті Станиславові буде відбуватися лише до замкнених пушок; столики, при яких будуть приймати добровільні датки, мають бути уставлені лише при церквах чи освітніх українських домівках; збирання жертв не буде відбуватися по домах; особи, що будуть займатися збіркою мусять мати відповідні леґітимації, видані Виділом Товариства, а відимовані станиславівським старoством; вкінці ці особи не можуть мати ніяких демонстраційних відзнак. 2. Кожна збіркова листа повинна бути з порядковим числом і печаткою Товариства та підписана головою і секретарем. 3. У збірковій листі мусить бути зазначена дата і число рескрипту-дозволу на збірку. 4. Товариство обовязане провадити докладно евіденцію збіркових лист та збірщиків. 5. Особи, які будуть займатися збіркою, мусять мати леґітимацію з фотографією, видану Виділом Товариства і потверджену відповідним старoством або леґітимацію без фотографії, але важну тільки з „доводом особистим“ або польським пашпортом; вони матимуть вище згадану збіркову листу, на якій кожний даток має бути записаний негайно чорнилом або хемічним олівцем самим жертводавцем, а коли цей не вміє писати, то тим, що збирає, у присутности жертводавця. 6. Збірщики не можуть мати ніяких демонстраційних відзнак. 7. Кожний місцевий комітет обовязаний протягом трьох днів по укінченню збірки подати її вислід до відома даного старoства. 8. Загальний вислід збірки має Виділ оголосити протягом одного місяця в однім з львівських українських часописів і один примірник враз із звітом зі збірки, способом ужиття зібраних фондів і одним формулярем збіркової листи предложити Воєвідському Урядові.

Студентів станиславівського воєвідства кличемо взяти активну участь у збірці. Від успіху збірки залежатиме життя наших незаможних студентів у цілому шкільному році. Де нема студентів, просимо старше громадянство творити збіркові комітети і переводити збірку. Ціле українське громадянство в цьому одному дні в році мусить допомогти українському студентству.

По інформації, листи і леґітимації просимо зголошуватися негайно до канцелярії Товариства, Львів, ул. Супінського 21.

Дописи.

ПЕРЕГІНСЬКО. *(З ділянки самоврядування. — Невдачі на господарсько-кооперативній ниві. — Будова читальні).* Вже від літ триває у нас, в громаді стан провізорії. Двічи вже розписувано вибори до громадської ради, нераз уже пробовано й новoвибрану раду уконституувати. Але з уваги на результат виборів — повних 50 проц. жидівських радних, що заступають 8—9 проц. населення в Перегінську й обсадження аж двох місць на радницьких лавках поляками (в недостачі інших кандидатів: батьком і сином) — нічого з цього не вийшло. У нас далі урядує комісар і безбієтична наказна прибічна рада, словом: санація в мініятурі. В ділянці господарсько-кооперативній туптцюємо тут мов кіт кругом горячої каші біля розвязання справи вложивань в касі Стефчика й кооперативі „Селянська Торговля“ та біля привернення життєздайности другій кооперативі „Підкарпатська Спілка“, що ледви животіє внаслідок упливу крови, спричиненого 4½ тисячним товаровим манком з 1928 р.— Подібно мається річ і з усякою іншою ділянкою. В ніякій не можемо похвалитися якимись значнішими досягненнями, бо всі свої зусилля спрямовуємо на осягнення не позитивних, а частіше неґативних цілей, не на творення чогось нового, а на поправу старого. Тому не можемо собі відмовити приємности, щоб не занотувати одиноке відрадне явище в нашому житті, яким є будова читальні. Серед наглочних обставин згорів у нас дня 18. III. ц. р. будинок читальні „Просвіти“. Не маючи де примістити цілої низки українських установ, ані де відбути якихнебудь сходин, засідань чи зібрань, Перегінсько стануло перед конечністю побудувати відповідний дім. Почин у тому ділі дала читальна „Просвіти“, яка рішенням заг. зборів з дня 6. липня 1930 р. приступила до будови і в тій цілі покликала до життя відповідно зложений будівельний комітет. До цього часу багато вже зроблено. В першу чергу виділ читальні зумів збудити глибоке, як на наші умовини, заінтересування справою серед наших громадян і притягнути кращих людей з ріжних установ та орґанізацій на терені Перегінська до співпраці і будівельнім комітеті. Дальше — актом дарowизни дир. Сальца Осипа увійшла читальня „Просвіти“ в посідання гарної будівельної площі в середмісті, за яку нехай буде вільно зложити йому на цьому місці публичну подяку. Наладнано вже машину для збирання будівельного фонду через розставлення в ріжних пунктах нашої місцевости пушок на жертви, зорганізовано розпродаж цеголок на будову читальні і збірки серед місцевого лісового робітництва. Крім цього підготовляється ще низка аматорських вистав і забав, з яких дохід піде в цілости на будову читальняного дому. Приступлено вже й до початкових робіт. Замовлено в будівельному бюрі при РСУК у Львові пляни будови, дальше — вапно, приступлено до ломання, оброблювання і звоження каміння на підвалини і т. д. Не легке завдання поставило собі Перегінсько, беручись до будови великого (поверхового і мурованого) дому в часі такої важкої економічної скрути. Одначе ми твердо віримо, що при доброму керовництві, яке найшлося в руках таких поважних, солідних і відданих справі одиниць, як о. дек. Патрило, дир. Сальц, дир. Паньків, дир. Ґашинський, о. Жовтанецький, п. Король Лев, п. Кузь Юрко, п. Халус Павло, п. Халус Федір, п. Халусяк Петро й інші. — справа будови читальні в Перегінську буде доведена до успішного кінця і ми зможемо похвалитися вже небавком величавою будівлею.

Виділовий.

УГНІВ. *(Денунціяція. — Пожежі. — Розвязання „Сокола“.)* В серії денунціяцій і нападів на наші організації краківський „Ілюстровани Курєр Цодзєнни“ в числі з 8. вересня ц. р. зачепив і наше містечко. Анонімовий дописувач жалується, що українці, мовляв, провадять тут по товариствах зовсім явну „антипаньствову“ роботу. Зачіпив він м. ін. і нашу пожежну сторожу, тому до цього треба подати деякі виясненя. Містечко Угнів з недостачі в околиці вогнетривалого матеріялу побудоване ціле з дерева. Від непамятних часів містечко постійно що якийсь час горить і ці угнівські пожежі мають свою славу. Ось і недавно (7. і 8. травня ц. р.) були дві пожежі, які знищили велику часть містечка. Міська вогнева сторожа, яку основали перед роками українці, складається тепер виключно з поляків і жидів, і підчас останніх пожеж виявилася маловартісною. Про це писалося в „Ділі“ з дня 27. травня ц. р. Влаштовувати паради вміє вона дуже добре, але гасити вміє лише... спрагу. До вогню вона прибула пізніше як околичні „Луги“, тоді, коли вже пів міста горіло. Не маючи надії, щоби довголітня комісарщина могла перевести тут якінебудь реформи, міщани постановили отворити власний пожежний відділ при місцевому т-ві „Сокіл“. Взялися за це з завзяттям. Зібрано деяку готівку, на решту попідписувано векслі і куплено за 2.000 зол. сикавку. Розпочалися по думці статуту вправи. Зорґанізовано чоловічу й жіночу чету, запроваджено біля домів нічну варту і поготівлю коней, резиґнуючи з маґістратських коней. При третій пожежі цього року ця сторожа виступила вже зорганізовано і справно погасила вогонь та врятувала місто, яке при сильному вітрі могло згоріти до тла. Підчас цеї пожежі згоріли лише 3 доми. До вогню збігається звичайно дуже багато людей, але вони нічого не помагають, а навіть дуже часто ще й перешкаджають гашенню. Для праці потрібна зорґанізованість, справність і дисципліна. І до цього заправляє своїх членів пожежна сторожа. Ясно, що не час це робити підчас пожежі, але коли відповідні вправи відбуваються у звичайний час, то для „Курєрка“ це військові вправи і проти них він накликає владу. І ось вийшло таке, що перед місяцем адміністрація без ніякої причини розвязала т-во „Сокіл“ у Угнові, хоч воно так вірно сповняло свої завдання. Внесеного відклику мабуть ніколи не полагодять. Сикавка перейшла тепер на власність Т-ва „Дністер“. Уся користь з відруху самооборони угнівських міщан є нині хіба в тому, що міська сторожа почивая підтя-

Посвячення будови Українського Шпиталю у Львові.

Львів, 15. вересня 1930.

В неділю 14. ц. м. відбулося в само полудне урочисте посвячення фундаментів Українського Шпиталю ім. митр. Шептицького, що будується при вул. Петра Скарги в сусідстві нинішньої Народньої Лічниці. Чину посвячення довершив сам митрополит в товаристві Преосв. еп. д-ра Бучка при співучасти кількох членів львівської капітули і хору, зложеного з питомців дяківської бурси. Як при недавному посвяченні будови Національного Музею, так і тут вмуровано грамоту посвячення в основу муру, підписану найвизначнішими учасниками свята.

На посвяченні, з якого пороблено фотографічні знимки, явилися дуже численно представники Українського Лікарського Т-ва, всі члени Комітету будови Українського Шпиталю, представники української преси і багато львівських українців (ок). Після посвячення хор заінтонував „Многая літа", а цікаві ще довго оглядали виведені досі мури шпиталю, що по пляну буде величавим 3-поверховим будинком і служитиме всім кругам населення нашого краю.

Пожежі.

Польські часописи повідомляють, нібито чотирьох людей хотіло підпалити стирту збіжа на фільварку Александрія біля Підністрян (пов. Бібрка) вл. кн. Любомірської. Вартівники рев. вистрілами відстрашили їх. Підпалячі відстрілювалися з крісів.— На кольонії Германовичі (пов. Перемишль) вл. проф. Гальбана зі Львова згоріла стирта збіжа. Причини пожежі не стверджено. — Польські газети повідомляють, що невідомі люди на Кадецькій вул. у Львові підпалили бочки смоли, призначені для направи дороги. Хотіли так підпалити телеграфічні стовпи. Прохожі погасили вогонь. — У Зимній Віді (ок. 8 км. від Городецької рогачки) дня 13. вересня веч. згоріло 5 господарств із ок. 10 будинками. Польські часописи повідомляють, нібито слідство виказує, що вогонь повстав із підпалу, бо передтим якісь люди хотіли підпалити тамошній тартак, та їх сполошили.

В Опарові біля Гаїв Вижних згоріли стирти вівса на фільварку; в Гуменові б. Винник згоріли 4 стирти збіжа. Найбільша пожежа була на фільварку, арендованім Гед. Ґедройщем у Кипячі (пов. Тернопіль). Огонь охопив 18 стирт. Шкоди є на 78 тис. зол.

В Олеську (пов. Золочів) невідомі люди підрізали дроти, якими прикріплені телеґ. стовпи. Стовпи не перевернулися.

ляндії до України. Свята фелібрів були свого роду конгресами представників „плебейських" народів. На латинські свята у Монпеліє вислали привіти київські українці. Витало це свято також чернигівське земство спеціяльним меморіялом, в якім зясовувало тяжке положення українського народу і нагадувало історичну паралелю між Україною та Провансом.

На одним із пізніших свят фелібрів був присутній фільософ Лесевич. Він зробив фурору своїм привітом зацитувавши в оригіналі славетну пісню фелібрів: „Ля Кансун де ля Купо". Оповідав мені про це покійний Е. Чикаленко. З фелібрами добре знався й цікавився їхнім рухом М. Драгоманів. Торік в Авіньоні я зустрівся з одним ветераном фелібрів, що молодим хлопцем знав Драгоманова і випитував мене про його твори на тему провансальського руху.

А. Мільо у своїй статті: „Політика Містраля" (1922) слушно вважає його одним з більших каменярів ідеї Союза Народів.

„Як Данте — пише він — Містраль вірив у можливість Союза Народів, що забезпечить мир людству, примушуючи шанувати права й волю кожного. Для Містраля, справжня батьківщина, це природня батьківщина. Всі народи, що мріяли про незалежність, або автономію: поляки, фіни, українці, катальонці, ірляндці — зверталися до нього та посилали до нього своїх представників. Він листувався з ними й кожному з них радив втримати власну мову як найвищий палядій батьківщини.

Таким чином Містраль був щирим приятелем і протектором усіх поневолених народів. Він вірив, що вони знайдуть своє визволення у відновленій майбутній Европі. Великий провансальський поет був каменярем та будівничим цієї нової Европи. Він протягом усього свого життя прокладав до неї свій власний шлях... Ось чому маянські свята 8. вересня не тільки провансальські, або французькі. На них відгукнуться всі народи: й ті, що ще вчора були кріпаками, а сьогодні є вже вільними і ті, що ще сьогодні у чужій неволі, але завтра визволяться зі свого ярма та стануть вільними у власній державі...

Прага.

Віча Центроліву.

Вбиті й ранені.

У Варшаві відбулася в неділю маніфестація партій Центроліву. У Швайцарській Долині зібралося понад 20 тисяч селян і робітників. Промовляли: Лімановський, Смола, Гофмокль Островський. Лімановський сказав, що хоч тяжко йому було прийти на збори, прийшов, щоби дати доказ, що він проти всякої диктатури, навіть найгеніяльніших людей. Він є за справжньою республикою, в якій було би право, воля та рівність у праві для всіх, щоби Польщу любили всі, а не погорджували нею. Це страшне, вби заслужених горожан ловили наче злочинців. Після віча уформувався похід. Попереду йшли жінки Несли транспаренти. Поліція взялася розганяти похід. Кінна поліція припустила шаржу. ПАТ повідомляє, що хтось із маніфестантів кинув ручну ґранату. Були ранені: підкомісар пол. Любейовський, поліцай Станкевич, поліцай Беднарський та цив. Люда, Райхерт, Якубовський, Завісло цька й іще один цивільний, якого назвища досі не устійнили. Крім того, твердить ПАТ, із юрби стріляли з револьверів. Були ранені: поліцай Вежбіцький, поліцай Стемпняк, цив. Кальвінський та ще кількох, яких назвищ не устійнили Крім того один цивільний вбитий і його назвища також не ствердили.

Поліція, після того як хтось кинув ґранату, вжила газів, що витискають сльози і демонстранти завернули. Повідомляють, що були ще ранені: 42-літній Похмара в груди (його в небезпечному стані відвезли у шпиталь), Яґелло кравець зі Скерневиць, Олейнік, 48-літн. робітник (ранений в голову й рамя), учитель Ґолошецький та соц. діячка Зелінська.

Далі повідомляють, що тяжко ранений 22-літн. електротехнік Сухоцький помер у шпиталі. Поліція арештувала багато людей.

Маніфестації Центроліву відбулися і в інших містах, одначе пройшли спокійно. Лише в Торуні маніфестанти кидали на поліцію камінням і стріляли. Один поліцай був ранений. В Люблині промовляла бувш. послиця Космовська (Визв.). Прокуратор виступив проти неї зі слідством на осн. уст. 134 і 152 к. з., що обовязує в бувш. Конґресівці.

У Ченстохові на вічу ППС прийшло до сутички з політ. противниками. Стріляли з револьверів, тому представник влади розвязав віче. Рев. кулею був ранений робітник Куснерський.

Віча відбулися теж у Катовицях і Вильні. У Вильні представник староства віче розвязав. На вічу у Радомі прийшло до бійки. Було кількох контужених.

У Львові відбувалися віча в кількох місцях. При вул. Осолінських політ. противники розбили віче. На вічу при вул. Зеленій (у союзі кафлярів) реферував б. пос. Гавзнер. І тут явилися політ. противники. Повстала сутичка. Поліція розвязала збори. В бійці побили й Гавзнера по голові та плечах. У Ринку ч. 8 (в т-ві дозорців „Праця") розбили віче також. На Ринку прийшло до бійки між членами ППС і ББС., нападених покалічили ножами. Ранених забрала рят. стація.

Арештовані в звязку з убивством поліціянта.

Як вже відомо, дня 3.вересня на постерунку поліції в Синевідську Вижнім 21-літн. Мик. Коваль убив поліціянта Рибіцького, який його арештував, як підозрілого в крадежі. Коваль переховувався в Долині в Мик. Михайлишина. Коваля й Михайлишина арештували. Арештували теж учительку із Синевідська Вижного. Їй закидають, що переховувала теж Коваля та що належить до УВО.

СПОРТ

Лігові змагання.

Львів. Чорні — Рух 2:1 (0:1). В першій половині значна перевага Руху, в другій гра вирівняна. У Чорних града дуже слабо поміч, також напад виявився мало зіграним і надто анемічним. Оба ґолі для Чорних впали в другій половині, при чому першого стрілив Рейман, а другого Хмельовський з карного. Видців до 2.000. Суддя п. Тарчинський.

Познань. Варта — Поґонь 1:1 (0:1).
Краків. Висла — Леґія 1:0 (0:0).
Лодзь. ЛКС — ЛТСҐ 2:0 (0:0).
Варшава. Польонія — Варшавянка 4:1 (0:1).

За вхід до Ліги.

Луцьк. Лехія — Сокіл 3:0 (v. o.).
Познань. Леґія — ТКС 5:3 (2:1).
Варшава. ВКС — Скра 3:2 (2:1).

А-клясові змагання.

Львів. Гасмонея — Ревера 3:1 (0:1). Цими змаганнями закінчила Гасмонея свої розгривки за мистецтво А-кляси і здобула заслужено 4-е місце в табелі (15 п.) після України. яка. як відомо, заняла 3-є місце (17 п.).

Нове інтервю марш. Пілсудського.

Марш. Пілсудський мав інтервю з ред. „Газети Польск-ої" Медзінським. Пілсудський сказав м. і., що ще як б. посли були справжніми послами, приходили проти них від прокураторів карні процеси з ріжних причин. Коли вони переставали бути послами, Пілсудський постановив вихіснувати це для виміру справедливости. Та він не хотів обтяжувати поліції, що має багато до діла в звязку з виборами, не хотів рекорду та задержався при заарештуванні 1/4 послів. Арештовані вони за стріляння до поліції, „махерки" з векслями, шантажі і ін. „паскудства". Ті посли сподобали собі дивний спосіб життя. На „обороні права свободи" майже сідали на вулиці робити нечистоту з імунітетом у писку. Самому обманути, шантажувати, стріляти, красти це „права свободи". Маршал сойму відмовлявся вести навіть слідство. Виглядало, що посли тому хотіли працювати, щоби бути безкарними перед судом. Бацьмаґа, обвинувачений в звичайному криміналі, як його везли, кричав, що він посол. Дембський вибив шибу в авті, може тому, що колись був воєводою та приписував собі надзв. привілеї. Коли Вітоса арештували та перевозили, побачили, що мають невідповідні печатки на документах подорожі. І водили бідного Вітоса від уряду до уряду, здобували відповідні печатки. Вітос був увесь час спокійний, так що при заг. непристойности та дранстві можна його вважати виїмкою. Заховав достоїнство людини. Арештування виявилися добрим засобом. Досі Пілсудський не дістав із вязниці ніодного мельдунку про аберацію думки. Вязнична дисципліна тверда, може ті панове, як вийдуть із неї, станують людьми, більш здисциплінованими. Пілсудський думає, що годі обійтися без виб. представництва.

Вибори до нім. парляменту.

На основі дотеперішніх обрахунків вислід голосування у Німеччині такий: соц. дем. 145 манд., нац. соц. (Гітлерівці) 120 манд., нім. нац. 45 м., центр 70 м., комуністи 65 м., нім. людова партія 22 м., листа нім. державности 20 м., господарська 20 м., баварські нац. 20 м.

НОВИНКИ

— **ІНТЕРВЕНЦІЯ В СПРАВІ АРЕШТОВАНИХ Б. УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ. У пятницю 12. ц. м. голова УНДОбєднання д-р Дмитро Левицький і адв. д-р Лев Ганкевич відвідали у Варшаві відомого оборонця Смяровського і просили його заопікуватися покищо з правного боку долею б. українських послів, які перебувають тепер у вязниці в Берeсті Лит. Одночасно подається до відома родинам арештованих, щоби не пересилали ніяких річей для арештованих ані не їздили туди особисто, бо покищо нікого до арештованих не допускають і нічого їм не передають.**

— **Ревізії в Ременові, пов. Львів.** Дня 5. ц. м. в год. 3-ій рано заїхало автом до Ременова біля 30 поліцаїв, розділились на кілька відділів і почали переводити ревізії. Один відділ пішов на приходство і перевів ревізію у о. Михайла Паньківського. Шукано за зброєю і протидержавними письмами. Інший відділ зайшов до луговика Степана Сушка, який якраз вибирався в дорогу до Львова. Його стягнули з воза і перевели в цілому господарстві дуже строгу ревізію, шукаючи чогось навіть по горшках і в тісті, та перетрясаючи сінники. Переведено ревізію в голови „Лугу" Степана Ковалишина. У нього порозкидали стіжки збіжжа і соломи. Дальші ревізії переведено у Антона Коземського і Василя Тріски, а зі слів деяких поліцаїв можна догадуватись, що всі ревізії відбувалися в звязку з підпалами в краю. Підчас ревізій у нікого нічого не найшли і вже в год. 8-ій рано поліція виїхала з села.

— **Памяти Петра Холодного.** Дня 12. вересня ц. р. відбулося засідання Комітету для влаштування академії, присвяченої бл. п. Петрові Холодному і посмертної вистави його образів. У склад Комітету входять: Мих. Галущинський, як голова, о. ректор Йос. Сліпий, о. Лопатинський, О. Луцький, інж. Ю. Павликовський, д-р І. Свенціцький, д-р В. Левицький, д-р М. Музика, голова „Союзу Українок" М. Рудницька, артист мал. О. Новаківський і арт.-мал. Юр. Магалевський. Комітет ухвалив влаштувати святочну академію й посмертну виставу творів артиста на весні наступнього року. Одночасно з цим буде випущена монографія, присвячена оцінці

„Т. зв. „Централів“ у недавно оголошеній виборчо-агітаційній відозві намагається у сконденсованій формі схопити всі ті закиди проти сучасної системи правління, які щоденно від ряду літ підносить опозиційна преса.

Ті закиди загально відомі, нових не додано. Повторяти чи поборювати їх не маємо потреби і це не наше завдання. Вистарчить, як ствердимо, що від цих закидів тхне на милю неприємним запахом виборчо-агітаційної демагогії, чи тоді, як відозва робить табор Пілсудського відповідальним за безсумніву тяжку господарську кризу в Польщі, спільну з цілою Европою, чи тоді, як твердить, що закорд. політика була легкодушна і „зродила овочі у формі майже цілковитого відокремлення Польщі від інших народів світа“.

Цього рода закид, висказаний майже на другий день по варшавській аграрній конференції середньоевропейських аграрних держав, піднесений рік по тім, як зближення Польщі до балтійських держав зарисувалось найконкретніше від хвилини державного відродження, в чому такою знначною подією була кількаднева візита італійського міністра закорд. справ і членів урядів ріжнородних держав, такий закид, повторяємо, призначений хіба для дуже наївних і сирих політичних елементів“.

ЗАКАРПАТТЯ.

Гуцульський музей на Закарпатті.

Чеське міністерство шкільництва та нар. освіти дало субвенцію на перші праці для влаштування гуцульського музею в Рахові на Закарпатті. Основою для нього мають стати збірки, що були зібрані шкільним рефератом в Ужгороді. Вважають, що цей музей, в огляду на своєрідність гуцульських памяток, буде одним з найцікавіших етнографічних музеїв у Чехословаччині.

Археольогічні знахідки на Закарпатті.

В свалявському повіті, на версі Килиці недалеко села Воловця, селянин Михайло Токаревич, копаючи глину на півметра глибини, найшов біля 8 кг. металевих виробів, бронзової зброї та з 10 бронзових і золотих кільців. Крім того викопав горнятко з дальшими 10 кільцями. Токаревич продав усе те за 15 чеських корон до старого заліза Так ці річи дійшли до Мукачева, де на них звернув увагу один археольоґ. Виявилось, що ці знахідки мають неабияку археольоґічну вартість, бо походять з часів римської експанзії на схід, приблизно першого століття після народження Христа та вказують на перебування римських леґіонів на українських землях.

Промисловість на Словаччині та Закарпатті.

„Устредне одруженіе словенского пріемислу“ видало за 1929 рік, як кожного року публікацію на 238 ст., в якій подає цікаві дати щодо розвитку словацької промисловости, при чому частинно торкається її і на Закарпатті. З публікації виходить, що в порівнанні з 1910 р. зросла промисловість: споживчі продукти 86.3 прц., млинська промисловість 82 прц., деревляна 78.9 прц., графічна 427 прц. Натомість зменшилися: гірництво та гутярство на 29.2 прц., виріб шкіри, шерсти і шіток на 18.8 прц., металеві вироби на 29.2 прц., папірництво на 4.8 прц.

Найбільший зріст промисловости помітний в західній Словаччині, найменший у східній по сусідству із Закарпаттям. Усіх промислових підприємств Словаччина має 1.192 (9.6 прц. усеї чехослов. пром.). Закарпаття лише 99 (супроти всієї чехослов. пром. лише 0.8 прц!).

Усього робітництва в промисловости на Закарпатті працює тільки 6.403 (на Словаччині 83.449), що складає 0.5 відс. (у державі). Механічної енергії на Закарпатті є 11.878, (0.45 відсот. у державі). До купи в обох країнах є найбільше підприємств споживчих виробів: 484, деревляних 245, будівельних 162, металевих 68, електричних стацій 48, гірництво та гутярство 40, хемічна пром. 35, ґрафічна 37, текстильна 26, шкіряна 19, паперу 16, склярська 11, ґуми 1.

Беручи на увагу, що закарпатська промисловість складає дуже незначний відсоток промислових підприємств, з жалем доводиться констатувати дуже повільний зріст промисловости на цій території, дарма, що всі дані, а головне природні багацтва, є там подостатком. Та ці багацтва в дуже хижацький спосіб експльоатують чужі підприємства, гальмуючи разом з тим розвиток місцевих продукційних сил та промислових підприємств.

Т. М.

Ще один волі́є чужинну ніж радянську вітчину.

А. Т. Е. Париж. Член радянського посольства в Парижі Селенський який був правним дорадником посольства, виступив із радянської служби, оголосивши лист, в якому стверджує, що дістав поручення виїхати до Москви. Побоюючись, що там його арештують і віддадуть під суд через денунціяцію ДПУ, Селенський відмовився їхати до Москви і виступив із дипльоматичної служби. Селенський заповідає оголошення в пресі ревеляцій про діяльність ДПУ у Франції.

ЦЕРКОВНІ СПРАВИ.

Дещо про новіціят Єзуїтів греко-слав'янського обряду в Альбертині.

Видаваний єзуїтами у Кракові „Посланец Серца Єзусового“ (річник 58-ий, число за вересень 1930) містить ширшу замітку про новіціят Єзуїтів греко-славянського обряду в Альбертині під Слонімом, що в тому новіціяті виховується тепер 15 кандидатів на священиків греко-славянського обряду. Переважають між ними поляки, але є там і білорусини (на другому місці) а також українці, а навіть чехи.

Та найважніше те, що подається у згаданій статті про мету т. зв. „Східної Місії“, що оснувалася в лоні чина Єзуїтів, яка саме веде згаданий новіціят. І ось в замітці зазначено, що за згодою Апостольської Столиці кількох Єзуїтів приняло східний, греко-славянський обряд, аби за його посередництвом трапити до сердець православних, привязаних горячо до того обряду і притягнути їх до *єдности з римо-кат. костелом*. Перші Єзуїти греко-православного обряду поселилися в Слонімськім, де побіч душпастирської праці, яку розвивають у двох місцевих парафіях та у Вильні, отворили в Альбертині згаданий новіціят, аби в ньому виховувати будучих місіонарів. Часть кандидатів покінчила вже новіціят, зложила присягу і приготовляється до будучого післанництва.

При кінці статті поміщений зазив до „горячих душ молоді, яка *місійні завдання й обовязки Польщі* — також на *славянському Сході* — щораз краще, дякувати Богу, розуміє“, аби вона зголошувалася якнайчисленніше до місійної праці на Сході. А до того треба небагато: покінченої IV. кляси ґімназійної і *готовости перейти на греко-славянський обряд, на що церковна влада дає дуже радо дозвіл будучим місіонарам Сходу.*

З цитованих і підкреслених нами місць видно ясно, якими шляхами йде пропаґанда польської унії (т. зв. „всходнеґо обжондку“) між православним населенням і якій меті та пропаґанда служить.

Повстанець Гавриленко розстріляний.

„Комуніст“ сповіщає, що радянський суд у Чернигові засудив на кару смерти повстанця Гавриленка, який підчас горожанської війни був командантом українського повстанчого відділу і тоді розстріляв 165 комуністів. Гавриленко вже був два рази засуджений на смерть і втік з вязниці і аж за третім разом його розстріляно.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 16. ВЕРЕСНЯ 1930.

О. І. БОЧКОВСЬКИЙ. 3)

ФРЕДЕРИК МІСТРАЛЬ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ.

III.

Прованс — обеднююча сила. — „Соняшна Імперія“. — Гомо-Европеус. — Містраль і поневолені народи.

Найбільш інтеґральним, так би мовити, проявом латинських симпатій фелібрів були великі свята у 1878 р. у Монпеліє під патронатом двох місцевих наукових установ: „Т-ва для студій над романськими мовами“ та „Журналу романських мов“, як і при ближчій співучасти місцевого університету, де зосереджені були романістичні досліди. У Монпеліє неолатинська думка плекалася не тільки практично, але і фахово. У цьому святі приймали участь всі романські народи, навіть — румуни, представлені своїм славетним поетом В. Александрі, лавреатом конкурсу на латинський гимн.

З нагоди цих свят Містраль виголосив одну із найцікавіших своїх програмових промов про Фелібристичне Відродження, в якій він висловив свої погляди про рух фелібрів та ідею неолатинських взаємин.

Не можливо оминути тут деяких характеристичних уступів із цієї його промови. „У великих святах — казав поет — які Монпеліє влаштувало для вшанування латинської ідеї, фелібрі мають провідну ролю. Якщо хтось може дійсно претендувати на ролю обеднувача всіх цих націй-сестер, так це фелібрі, що, стоючи посеред сімох романських народів, не переставо проповідувати національне відродження. Саме фелібрі, шукаючи в історії шляхотних спогадів, які мали би піднести та обеднати по-братньому серця, проповідують пошану до всіх батьківщин і не мають іншої перспективи, як заснування Соняшної Імперії“.

„Це велитневе завдання... Тому вперед! Бо як кажуть, мова до Риму заведе....“

„Коли наш Спаситель зійшов на землю, офіціяльною, універсальною та обовязковою була мова цезарів. Мова була офіціяльна так само, як й кріпацтво. Але Христос, Син Божий, бажаючи, щоб його учні мали в руках знаряддя необхідне для визволення народів, зробив для них чудо, що нагадує, на мою думку і наскільки про нього можна висловитися по-людськи: нашу справу фелібрів.

„У день Духа Святого, дванецять рибалок були в салі, де разом молилися Богу. Нараз, грім бурі захитав дім і видко було вогнені язики над головами дванацяти апостолів; і вони освічені нараз Духом Святим, заговорили кожний іншою мовою. Коли відтак вони вийшли з цього дому та злилися з юрбою, тоді до кожного з бідних людей, якого зустріли, промовляли його рідною мовою. Звідси вони розійшлися, щоб відновити світ“.

У свойому знаменитому гимні „До латинської раси“ написаному на згаданий конкурс у Монпеліє, Містраль дав справжню мистецьку апотеозу романських народів. „Латинська раса — писав він там — це цариця серед великих рас світу... Вона простує на чолі інших рас, кидаючи світло поза себе... У день Страшного Суду, коли її запитають: „Що зробила вона на землі?“ — вона голосно і певно відповість: „О, пане! Як довго я була на світі — з очами повними подиву, я Тебе все представляла!“ Взагалі-ж він так ентузіястично її характеризує: „Ти батьківщина мистецтва божеського; вся благодать з тебе; ти джерело веселости, ти — вічна молодість!“

Провансальський бард непохитно вірив у здійснення його заповітньої „Соняшної Імперії“, що має повстати через федеративне обеднання романських народів з провансальською столицею Марсейль, як осередком цієї майбутньої федерації. У своїй марсейльській промові (1882): „Фелібрі та Соняшна Імперія“, Містраль по мистецьки і віщунськи розвинув цю улюблену свою мрію, закінчивши її переконанням, що Марсейль покликана бути „столицею латинського світу“.

„Париж, великий Париж — казав він там — на все буде столицею неподільної Франції. Рим — столицею Італії та християнства; Мадрид — столицею цілої Еспанії, але Марсейль... не лише через свою торгівлю, але і завдяки своййому мистецтву та літературі, культові своєї мови — своєї романської мови — „що у своїм імені має щось, немов, заповідь нашого призначення... Марсейль — цариця Провансу... стане, — це я вам кажу — розкішною столицею цієї світляної імперії... яку фелібрі називають „Соняшною Імперією“.

Ця „Імперія Сонця“ — це не лише поетична метафора, але передусім — історичний спогад про національний розцвіт Провансу перед французькою інвазією, коли чудова ця країна пережила свій „золотий вік“. Це далі — ґеоґрафічний епітет для визначення природної краси цього раю на землі. І, врешті, це символ майбутности, шлях до Сполучених Держав европейських народів.

Містраль панлатиніст — був одночасно Гомо Европеус найчистішої води. Більше: він мріяв про здійснення міжнароднього братерства загалом. У своїй згаданій тут уже промові у Монпеліє, витаючи передусім латинські народи півдня Европи, він витав одночасно „народи Сходу, звідки кожного ранку приходить до нас світло... і... тепло...“ та „народи Заходу, що простягають нам свої руки і свої надії, як дитина віддалена від своеї колиски...“

Я вже казав, що рух фелібрів, провансальського походження, незабаром та програмово поширювався далеко за кордони своеї батьківщини. Це відмітив сам Містраль у своїй згаданій промові, зокрема звернувши увагу на те, що цей рух звив собі гніздо навіть у самім Парижі, де згодом (у 1892) проклямували славетну „Деклярацію молодих фелібрів“, в якій катеґорично бреніли ноти автономізму та федералізму, та яка проголошувала війну парискому централізмові, ставлючи головним завданням неофілібрів — визволення старих провінцій та того питомого населення з департаментських кліток“.

У цім саме полягає значіння Містраля — все ще неоцінене як слід для майбутньої Франції. Тому правду каже один з його біографів та прихильників Ф. Жан Дестіе, що „настане цілком певно час, коли визнають, що це провансальське відродження, ухвалене у 1854 р. міцю слова, незабаром придбало всіх ознак французького відродження“. Але вплив Містраля йшов ще далі, поширюючись і на народи нероманського походження. Фелібризм мав симпатії серед усіх поневолених націй від Ір-

гатися. Угнівські міщани мають надію, що лише коли скінчиться комісарщина, то вони зможуть уже вільно організувати самооборону перед зожежами.

☦ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. АНАСТАЗІЙ КАЛИШ, протоігумен Чина св. Василія В. Чин Василіянський має в цьому році вже другу болючу втрату. По бл. п. о. Пл. Філясі, першім протоігумені, помер дня 13. вересня о. Анастазій Калиш, теперішний протоігумен Чина.

Покійний уродився 28. березня 1875 р. в Бараніх Перетоках, сокальського повіту. В 16 році життя вступив до Чина. По скінченім новіціяті віддався студіям гуманістичним і реторичні та фільософії. На теольогію післаний був до Інсбрука, де осягнув наукові ступені як з фільософії, так і теольогії. По скінченню наук був професором фільософії і теольогії в Чині, ігуменом в кількох монастирях, а відтак вибрано його протоігуменом Чина.

Покійний відзначався талановитістю, мав здоровий погляд на відносини життя національного і політичного. В останнім часі працював як предсідник в обрядовій комісії над упорядкуванням богослужень в нашім обряді, де займав визначне становище. Чин оо. Василіян тратить в Покійнім велику силу. Похорони відбудуться в понеділок 15. вересня ц. р. В. Й. П.

М. К

На Український Шпиталь.

Жертви на будову шпиталю ім. Митрополита Андрея. Виказ 10.

Зложили: 444 зол. Український Нар. Союз, Філядельфія; 298·25 зол. філія „Просвіти", Камінка Стр.; 275 зол. Янівський уряд деканальний; 65 зол. о. І. Щуровський (збірка); по 50 зол.: адв. Осип Бурачинський, Хойніце, о. Розумний, Жовква, парох. уряд Гірне, парох. уряд Гошів; 30 зол. парох. уряд Теребовля; 25 зол. М. Пашак, Перемишль; 22 зол. М. Ґураль, Подусільна; по 20 зол. д-р Янів, Борщ, Секція Молоді, Теребовля, Повіт. Союз Кооператив, Золочів; по 15 зол.: парох. уряд Княже, пар. уряд Підлися, пар. уряд Збараж, І. Котенко, Львів; 19 зол. пар. уряд Берлоги; по 10 зол.: гр.-кат. церква, Задвір, церква Волоське Село, Союз Українських Власників Реальностей, Нар. Дім, Балигород, С. Бурачок і Кружок Української Молоді, Глиняни; по 9 зол.: о. Янович, Борщів, д-р Т. Воробець, Львів; по 5 зол.: пар. уряд Добромірка, о. І. Бобикевич, Саджава, о. Лозовий, Ворнухинці, о. М. Клодзінський, Путятинці, Деп. Стельмах, Жабинє, д-р М. Трохимчук, Перемишль; по 4 зол.: пар. уряд Махнівці, пар. уряд Креховичі, пар. уряд Журавники, пар. уряд Соловка, пар. уряд Чорнушовичі; по 3 зол.: о. І. Ковач, Оравчик, пар. уряд Беремінці; по 2·50: пар. уряд Березовиця, греко-кат. церква, Орава; по 2 зол. пар. уряд Підврів, пар. уряд Мужиків, пар. уряд Лопа, Ева Пазуняк, Львів, Б. Завшенський, Явірник.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 13. вересня ц. м. масло експортове 4·10 зол.; десерове 4·0 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1·40 зол.; копа яєць 7·40 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок 15. вересня, год. 7·30 веч. „Жайворонок", оперетка Легара.

Вівторок, 16. вересня, год. 7·30 веч. „Борис Годунов".

Середа, 17. вересня, год. 7·30 вечором „Дротяр", оперетка Легара, премієра.

Малий Міський Театр:

Щодня аж до відкликання „Папа Кавалер". Початок год. 7·30 веч.

Театр „Ріжнородностей" (в Народнім Домі):

Понеділок і вівторок год. 7·30 вечором „Перемога".

Середа — театр нечинний.

Четвер 18. вересня, год. 7·30 вечором „Хоробрий вояк Швейк".

Кіна.

АПОЛЬО: Парада любови і звукові додатки.
КАСІНО: Скільки коштує кохання. Пригоди воєнного бранця.
КОЛЬОСЕЙ: Нечинне.
КОПЕРНИК: Тайна лікаря — Звукова фільма.
ЛЕВ: Звукова фільма „Ріо-Ріта".
МАРУСЕНЬКА: Тайна лікаря. Звукова фільма.
ОАЗА: Остання маска.
ПАЛЯС: Звукова фільма „Погании".
ПАН: „Гріхи батьків" (Янінгс).
ПАСАЖ: „Золото Каліфорнії", звукові додатки й ам. комедія.
ПРОМІНЬ: Тринадцять присяглих.
ХИМЕРА: Марнотратний братанок.
СТИЛЕВЕ: Спокуси Бродвею. Хто злодій?
ФАТАМОРҐАНА: Коли жінка забудеться.
УТІХА: Христина (Дж. Ґейнор, Р. Шільдкравт) Моряк солодких вод (Бастер Кітон).

Програма радіо.

Віторок 16. IX. 1930.

Варшава (1411,7) 18·00 Концерт. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·00 Радіоорхестра. **Льондон** (356,3) 13·00 Солісти. **Берлін** (419) 16·30 Капеля Роша. **Харків** (426) 19·00 Концерт. **Рим** (441,2) 17·30 Концерт. **Прага** (486,2) 11·15 Ґрамофонові плити. **Брюссель** (508,5) 18·00 Радіотріо. **Відень** (516,3) 11·00 Капеля Сільвінґа. **Будапешт** (550,5) 12·05 Солісти. **Москва** (1481) 11·00 Концерт. **Париж** (1725) 21·00 „Тангайзер" Ваґнера.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Бібліотека-Випозичальня Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок ч. 10 II. пов. буде відчинена від 1. жовтня в тіж дні і години, що й торік: понеділок і середа від 4—6 год. по пол., пятниця від 12—2 год., неділя від 12—1 год. — Інформації і друки посвідок можна дістати що дня в будні від 8—11 год. рано. 501 2—3

Ширші Сходини „Союзу Українок" відбудуться в понеділок 15. п. м. в год. 18. в домівці Т-ва (Підвале 7.) На порядку звіт п-ні О Шепарович з конференції „Міжнародньої Жіночої Кооперативної Гільди" у Відні. Гостям раді. Окремих запрошень не розсилається. 530 2—2

Виказ вплат на Фонд Ветеранів за другий квартал 1930. (в золотих). Д-р Бабій Володимир 9, Бабич Дмитро Защків 3, Балюк Михайло 10·50, Банних М. Воронів 6, о. Байовський Омелян 2·95, Бакович Петро 9, о. Белей Василь 9, Бень Василь Запитів 2, Біганський Михайло 4·50, д-р Біляс Ростислав 10, д-р Блавацький Дмитро Бібрка 15. о. Бловоський Михайло Підгайці 2, інж. Боднар Михайло 6, Боднарович Осип 6, Боновський Микола 9·50, д-р Бречка Дмитро 3, Брикович Іларіон Тернопіль 15, о. Брикович Іван Кривенькe 6, Бриринський Макс 6, Буйняк Ф. 2, д-р Бурачинський Тит 9, Варивода Володимир 1·50, Василик Іван 6, Василишин Петро Чортків 6, Васильків Василь 3, д-р Ветера Іван 3, о. Венгринович Володимир Ваньовичі 24, д-р Вітошинський Володимир Тернопіль 10, о. Виницький Іван Залізці 5·95, Вовк Григорій Шешори 15·95, Водяний Тома Тернопіль 15, Волошиновський Степан 9, Воробець 3, Воровенич Остап Сідко 15, Вороновський Василь Буськ 2, Гаврилко Антін 3, дир. Гаврисевич Мирон 4, проф. Гайдучок Степан 6, сен. Галущинський Михайло 15, Галяревич Юліян 9, Гандзюк Степан Лубна 7·50, Ганицький Александер 9, д-р Ганицький Степан 3, д-р Гарматій Гриць 15, Гафткович Мирон 3, д-р Гвоздецький Теофіль Липиця 19·95 дир. Гарасимович Сильвестер 9, Гладкий Григорій 6, Глібовицький Гриць Шешори 12, Глібчук Петро Тчев 4, д-р Гнатевич Богдан 3, Гнатишак Максим Коломия 2, Гоза Теодор Перемишль 15, Голіян Роман 3, Голинський Осип 1·50, Головка Василь 6, Голубець Микола 3, Горбатий Осип Олькуш 15, Грабар Іван 6, Грещак Іван 3, Грицай Теодор 11, Громницький Ізидор 2, Гузар Ярослав 1·50, д-р Гардецький Маріян Кути 10, Ґебус Методій 1·50, д-р Ґелеҷінський Бронислав Лежайськ 6, Ґеник Михайло 2, Ґерега Марія Добротвір 89·95, д-р Ґижа Іван 3, Ґогоц Теодозій Борислав 6, Ґудзоватий Іван 12·80, Ґуран Кость 3, Дашкевич Олена, Дашкевич Роман 3, Девосир Михайло 6, Дмитрів Гр. 3, Добровольський Чеслав Луцьк 15, Дубицький Іван Стрий 5, Дувало Василь 9, інж. Дурбак Павло 5, Дуткевич Володимир 3, інж. Елішевський Гнат 2, Завадович Олена Ремезівці 15, Задворняк Петро Деревляни 10, о. Залужний Лев Западів 6, д-р Заплітний Антін Теребовля 15, Зарицький Іван Дрогобич 5·95, о. Зарицький Роман Вікно 1·95, Зварун Ів. Збараж 6, Зелько Марія Глиняни 9, Зілинський Юлій Борщів 3, Зубрей Михайло Перемишль 4, Забик Осип 5, інж. Новик Гриць 1·50, Кабарівський Богдан Краків 6, інж. Капуста Микола 12, Карпінський Олександер 12, Качанюк Остап Любомирка 3·95, Квасниця Дмитро 6, о. Кедринський Василь Підлипе 4, Кізь Врублін 1, Киприян Володимир 3, Кисілевський Маркіян 9, Климкевич Михайло 6, Кмпикевич Володимир 6, Коваль Іван 1·50, о. Ковальський Олександер 2·95, о. Ковальський Богдан Маркопіль 1·50, Когут Гриць Дрогобич 5·95, Козак Едвард 4, д-р Коновалець Мирон 6, д-р Константинович Володимир 2·50, Конюк Дмитро 2, Косонольський Яків 6, Костик Олександер 9, Костик Володимир 6, Костирка А. Стрий 7, Костюк Павло Руда Пабяницька 6, Котис Константин Мостиська 7·50, інж. Копюба Петро 3, Кривоносюк Петро Варшава 3, д-р Кривуцький Павло 7·50, Кубасвич Василь 6, Кудрик Василь 6, Кузик Михайло 9, Кузик Теодор Комарівка 6, Кузьків Ярослав 3, дир. Кузьмінський Іван 2·50, Кульчицький Лев 3, Кульчицький Дмитро 3, д-р Кульчицький І. Збараж 5, Купчинський Роман 3, Куриленович Володимир Підкамінь 9, Курчаба Степан Завади 10, Кутний Осип 1·50, д-р Кушнір Степан 6, о. д-р Лаба Василь 10, Лада Іван 3, Ласовський Созонт Монастириська 3, Левицький Ярослав Винники 10, Левицький Василь 3, д-р Левицький Дмитро 60, Левицький Юліян Осмолода 9, Левицький Володимир 4, Лемішка Ольга 3, Лепкий Лев 6, Лепкалюк Галич 5, Лещій Юліян 4, Лис Олександер Стрий 6, Литвинець Михайло Жабинець 15, д-р Лужницький 6, Лупик Роман Дрогобич 4, Луцький Остап 20, Магаляс Семен 9, д-р Макарушка Богдан 3, д-р Макарушка Любомир 7·50, Макітра Гриць 3, Максимович Антін Борислав 15, д-р Максимонько Леонтій 7·50, Максимюк Осип Катовиці 30, о. Малиновський 7·50, Малицький Микола Шляхтинці 10, Маревін Ярослав 3, судця Марків Ярослав Бучач 6, Матющенко Михайло 3·60, Мацьків Володимир Липиця 3, інж. Мельник Андрій 6, Мельничук М. 6. Михайлів Микола Рибник 16, судця Михалович Володимир Кракізець 8, Мисак Теодор 3, д-р Мудрецький Дмитро Чесанів 15, ред. Мудрий Василь 6, дир. Мудрик Андрій 9, д-р Музика Макс 7·50.

(Докінчення буде.)

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.